

Beveiliging Drents Museum werkte niet goed

De beveiliging van de Dacia-expositie in het Drents Museum werkte niet goed bij de diefstal van de gouden helm van Cotofenesti en de drie gouden armbanden. De dieven probeerden ook de tweede gouden helm die in Assen te zien was mee te nemen.

JOB VAN SCHAIK
FRANK ELBERS

De rookbeveiliging van het Drents Museum in Assen faalde. „De expositieruimte had binnen enkele seconden na de explosie gevuld moeten zijn met een melkachtige rook, waarbij je niks meer ziet”, zegt Ernest Oberländer-Târnoveanu. „Zelfs je eigen handen niet. In Assen kwam de rookontwikkeling te traag op gang. Waarom werkte het mechanisme niet goed?”

Zowat twee maanden na de goudroof zit de oud-directeur van het Nationaal Historisch Museum in Boekarest, tevens gastconservator van de tentoonstelling *Dacia - Rijk van goud en zilver* in Assen, nog vol vragen. „Wat ik ook niet begrijp is: hoe konden de vitrines zo snel kapotgaan?”

Het is nu twee maanden geleden dat dieven zich in de nacht van 24 op 25 januari met geweld een toegang verschaften tot het Drents Museum. Oberländer onthult details over de roof die het museum en Nederland in grote verlegenheid brengen. Zo blijkt dat de dieven geprobeerd hebben om nog een derde vitrinekast te kraken. Daarin stond onder meer de tweede gouden helm die in Assen te zien was. Op een foto is te zien dat het glas met grof geweld bewerkt is. Er zit ook een gat in, maar dat is te klein om de objecten te pakken. Op een andere foto is te zien dat het gat in de vitrine met de gouden armbanden wel groot genoeg is.

„Dat hoort niet te kunnen”, zegt Oberländer. Volgens hem mag het glas beschadigd en vervormd raken, maar nooit breken.

De kast waarin de gouden helm van Cotofenesti werd geëxposeerd, het topstuk van de expositie, was extra beveiligd, maar begaf het al na twee hamerslagen. Oberländer: „Daarna is de voorste glasplaat waarschijnlijk vanaf de onderkant losgewrikt met een breekijzer en in zijn geheel verwijderd.”

Uit de foto's blijkt dat de helm waarschijnlijk niet is beschadigd bij het kraken van de vitrine. Op beveiligingsbeelden is wel te zien dat de dieven de gestolen gouden helm op hun vluchtweg in de haast hebben laten vallen. „De helm is dus toch beschadigd.”

De dieven raapten de helm weer op en renden weg. „Als de rookbeveiliging goed gewerkt had, hadden

ze dat niet gekund. Dan hadden ze niks meer kunnen zien. De kunstmatige rook hoort zo dicht te zijn dat je je eigenlijk niet eens meer kunt bewegen.”

Zo'n rookgordijn, dat vanuit een rookmachine in de vloer wordt opgetrokken, is in de museumwereld een standaard type beveiliging bij waardevolle objecten, vertelt Oberländer. „In Assen kwam de rook wel, maar heel traag en laat.”

De dieven gebruikten zware

explosieven. Oberländer denkt dat zeker één van de daders getraind is in het werken met explosieven. „Anders zouden ze het opblazen van de deur bij de nooduitgang van de expositieruimte zelf niet overleefd hebben.”

Op de beveiligingsbeelden van het Drents Museum zijn vier mensen te zien, vertelt Oberländer. „Eén van mijn medewerkers, die de beelden heeft gezien, zegt dat één van hen beweegt als een vrouw. Ze moeten ook informatie over de vitrines hebben gehad en het beveiligingssysteem.”

In de week na de roof werden drie mensen gearresteerd, onder wie een vrouw die inmiddels is vrijgelaten. Later werd een vierde verdachte aangehouden. Een vijfde is nog voortvluchtig. „Ze handelden als rationele professionals en heel snel: in twee minuten forceerden ze twee vitrines en bijna nog een derde”, zegt de oud-museumdirecteur.

“ALS ROOKGORDIJN GOED GEWERKT HAD, HADDEN ZE NIKS MEER KUNNEN ZIEN”

De tweede gouden helm die in Assen te zien was, staat inmiddels weer in het Nationaal Historisch Museum in Boekarest. Deze is afkomstig uit de schat van Baiceni-Cucuteni.

Hij houdt hoop dat de helm en de armbanden uiteindelijk worden teruggevonden. „Ik denk dat er achter de schermen van alles gaande is.” De belangen zijn immers groot. „Dit is heel beschadigend voor Nederland. Na deze klap zullen Nederlandse musea internationaal worden gemeden als de pest.”

Gevraagd om een reactie, laat het museum weten: „In het belang van het onderzoek doet het Drents Museum geen uitspraken omtrent de toedracht van de diefstal.”

Geen puur goud

Ernest Oberländer-Târnoveanu ergert zich aan de indianenverhalen die na de diefstal over de helm van Cotofenesti de ronde doen. „Overal werd geschreven dat de helm van puur goud is gemaakt. Onzin. Hij weegt 750 gram en bestaat uit goud dat op natuurlijke wijze gebonden is met zilver en koper.”

Het goudgehalte van de helm is ongeveer 75 procent. De overige 25 procent is zilver en koper, zegt Oberländer, die de helm metallurgisch analyseerde. „Als je hem smelt en de metalen scheidt, heb je dus misschien een halve kilo goud.”

De helm was vrij ernstig beschadigd en is gerestaureerd. „Slechts 80 procent van de originele helm is bewaard gebleven. Sommige delen zijn gevuld met een speciale, kunstmatige hars. Wat ook weinig mensen weten, is dat hij uit drie delen is gemaakt, die aan elkaar zijn gesoldeerd.”

De makers van de helm werkten met natuurlijk gewonnen goud, dat varieert in goudgehalte. „De Daciërs en hun voorgangers beschikten niet over de technische kennis om goud te raffineren. Goud- en zilveratomen zijn onderling sterk gebonden. Na het smelten moet je chemische stoffen toevoegen die de zilveratomen afstoten.”

Het goudgehalte van de drie gestolen Dacische armbanden ligt overigens wat hoger. „Dat varieert van 88 tot 92 procent en is ook vermengd met zilver en koper”, zegt Oberländer.

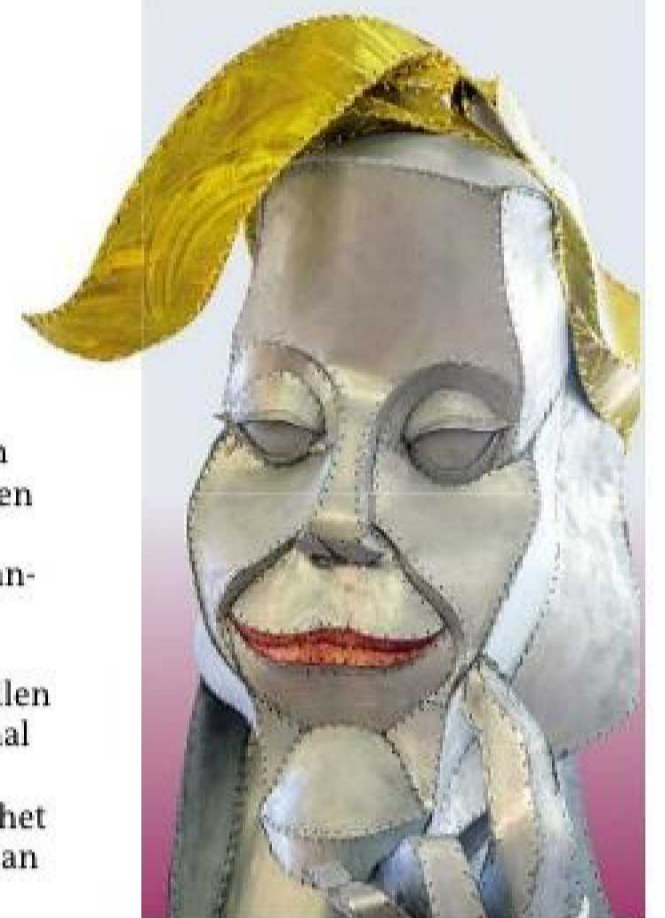
Interview

Later deze week een uitgebreid interview met Ernest Oberländer-Târnoveanu, waarin de ontslagen museumdirecteur vertelt over zijn bijzondere band met de gouden helm van Cotofenesti: „Alsof ik een familielid ben verloren.”

EVELINE VAN DUYL

Eigenzinnige beelden van denkers

>> 34-35

DUITSLAND
Waarom veel vrouwen op Die Linke stemden

>> 10-11

Jaargang 23 NR. 301
Losse nummers € 4,49

bewolkt / 14°
wind: noord 3

INHOUD
FAMILIEBERICHTEN >> 18
VANDAAG >> 39
TV VANDAAG >> 36

